

ประโยค ๑ - ๒
 แปล มครเป็นไทย
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ปุริสลิงเก ปาตุฏมตเตเว, ตัม (โสเรยย์) ตกุกสึลาย เสฎฺจิปุตุโต
 อาห “สมม สหายก อิม เทว ทารกา ตว กุจฺฉิยํ วุตฺตตฺตา มํ ปฏิจฺจ
 นิพฺพตฺตตฺตา อุกฺกนฺนํปี โน ปุตุตาเอว, อิว เวสฺสึสาม, มา อุกฺกณฺจิติ ฯ
 “สมม อหํ เอเกน อตฺตภาเวน ปจฺมํ ปุริโส หุตฺวา ปุณฺ อิตฺถิภาวํ ปตฺวา
 ปุณฺ ปุริโส ชาโตติ วิปการปฺปตฺโต; ปจฺมํ มํ ปฏิจฺจ เทว ปุตุตา
 นิพฺพตฺตา, อิทานิ เม กุจฺฉิโต เทว นิกฺขนฺตา; ‘สฺวหํ เอเกนตฺตภาเวน
 วิปการํ ปตฺวา ปุณฺ เเคเห เวสฺสึสามิติ สลฺลํ มา กริ; อหํ มม อຍ္ယສສ
 สนฺติเก ปพฺพชฺชึสาม; อิม เทว ทารกา ตว ภารา โหณฺตุ, อิมสฺสุ มา
 ปมชฺชิตฺติ วตฺวา ปุตุเต ปริจฺมพิตฺวา ปริมชฺชิตฺวา ปีตุ นียฺยาเทตฺวา นิกฺขมิตฺวา
 เถรสฺส สนฺติเก ปพฺพชฺชึ ฯ เถโรปี ตํ ปพฺพาเซตฺวา อุปสมฺปาเทตฺวา
 คณฺหิตฺวาว จาริกถฺจรมานो อนุกฺกเมณ สาวตฺถิ อคฺมาสิ ฯ ตสฺส
 โสเรยฺยตฺเถโรติ นามํ อโหสิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ชนปทวาสิโน ตัม ปวตฺตี ฌตฺวา สงฺขุภิตฺวา โกตุหลชาตา
 อุปสงฺกมิตฺวา ปุจฺฉิสฺสุ “เอวํ กิริ ภนฺเตติ ฯ “อามาวุโสติ ฯ “ภนฺเต
 เอวรूपิ การณํ นาม โหติ; ตุมฺหากํ กิริ กุจฺฉิยํ เทว ปุตุตา นิพฺพตฺตา,
 ตุมฺเห ปฏิจฺจ เทว ชาตา; เตสํ โว กตเรสุ พลวสิเนโห โหตีติ ฯ
 “กุจฺฉิยํ วุตฺตเกสุ อาวุโสติ ฯ อากตาคตา นิพฺพทํ ตเถว ปุจฺฉนฺติ ฯ

เถโร “กุจฉิย์ วุตถเกสุเขว สีเนโห พลวาติ ปุณปุณฺนี กเถนโต
 หารายมาโน เอโกว นิสีหติ เอโกว ติภจติ ฯ โส เอวํ เอกตตฺตฺปกโต
 อตฺตภาเว ขยวํ ปฏฺฐเปตฺวา สห ปฏฺฐสมภิทาหิ อรหตฺตํ ปาปุณฺนิ ฯ
 อถ นํ อากตาคตา ปุจฺจนฺติ “ภนฺเต เอวํ กิร นามาโหสีติ ฯ “อาม
 อาวุโสติ ฯ “กตเรสุ वो สีเนโห พลวาติ ฯ “มยฺหํ กตฺถจि สีเนโห นาม
 นตฺถิติ ฯ ภิกฺขุ “อํ อภฺตํ กเถติ, ปุริมทิวเสสุ ‘กุจฉิย์ วุตถปุตฺเตสุ
 สีเนโห พลวาติ วตฺวา อิทานิ ‘มยฺหํ กตฺถจि สีเนโห นตฺถิติ วทติ, อญฺณํ
 พุยากรโรติ ภนฺเตติ สตฺถารํ อาหํสู ฯ สตฺถา “น ภิกฺขเว มยฺหํ ปุตฺโต
 อญฺณํ พุยากรโรติ, มม ปุตฺตสฺส สมมาปณฺนิเตน จิตฺเตน มคฺคทสฺสนํ
 ทิฏฺฐกาลโต ปฏฺฐาย น กตฺถจิ สีเนโห ชาโต; ยํ สมปฺตฺตี เนว มาตา
 น ปีตา กาคุํ สกฺโกติ, ตํ อิมํ สตฺตานํ อพฺภนฺตเร ปวตฺตํ จิตฺตเมว
 เทตีติ วตฺวา อิมํ กถมาห ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ครั้นเมื่อเพศแห่งบุรุษ เป็นสักว่ามีปรากฏแล้วนั้นเทียว มีอยู่,
 อ. บุตรแห่งเศรษฐี ในพระนครชื่อว่าตักศิลา กล่าวแล้วว่า แน่สหาย ผู้มีฐานะ
 เสมอ อ. ทารก ท. สอง เหล่านี้ เป็นบุตร ของเรา ท. แม้ทั้งสองนั้นเทียว
 ย่อมเป็น เพราะความที่แห่งทารก ท. สอง เหล่านี้ อยู่แล้ว ในท้อง ของท่าน
 เพราะความที่แห่งทารก ท. สอง เหล่านี้ อาศัยแล้ว ซึ่งเรา บังเกิดแล้ว อ. เรา ท.
 จักอยู่ ในที่นี้นั้นเทียว อ. ท่าน อย่ากระสันแล้ว (อย่ารำคาญใจแล้ว) ดังนี้
 กะบุตรแห่งเศรษฐีชื่อว่าโสเรยยะนั้น ๆ อ. บุตรแห่งเศรษฐี ชื่อว่าโสเรยยะนั้น
 กล่าวแล้วว่า แน่สหาย ผู้มีฐานะเสมอ อ. เรา เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งประการ
 อันแปลก คือ อ. เรา เป็นบุรุษ เป็น ก่อน ถึงแล้ว ซึ่งความเป็นแห่งหญิง
 อีก เป็นบุรุษ เกิดแล้ว อีก ย่อมเป็น โดยอรรถภาพหนึ่ง ย่อมเป็น อ. บุตร ท.
 สอง อาศัยแล้ว ซึ่งเรา บังเกิดแล้ว ก่อน อ. บุตร ท. สอง ออกแล้ว จากท้อง
 ของเรา ในกาลนี้ อ. ท่าน อย่ากระทำแล้ว ซึ่งความสำคัญว่า อ. เรานั้น
 ถึงแล้ว ซึ่งประการอันแปลก โดยอรรถภาพหนึ่ง จักอยู่ ในเรือน อีก ดังนี้
 อ. เรา จักบวช ในสำนัก ของพระผู้เป็นเจ้า ของเรา อ. ทารก ท. สอง เหล่านี้
 เป็นภาระ ของท่าน จงเป็น อ. ท่าน อย่าประมาทแล้ว ในทารก ท. สอง เหล่า
 นี้ ดังนี้ จวบแล้ว ซึ่งบุตร ท. ลูกคลำแล้ว มอบให้แล้ว แก่บิดา ออกแล้ว
 บวชแล้ว ในสำนัก ของพระเถระ ๆ แม้อ. พระเถระ ยังบุตรของเศรษฐีชื่อว่า
 โสเรยยะนั้น ให้บวชแล้ว ให้อุปสมบทแล้ว พาเทียวไปอยู่ สู่ที่จาริกเทียว
 ได้ไปแล้ว สู่พระนครชื่อว่าสาวัตถี โดยลำดับ ๆ อ. คำว่า อ. พระเถระชื่อว่า
 โสเรยยะ ดังนี้ เป็นชื่อ ของภิกษุนั้น ได้เป็นแล้ว ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. พวกชาวชนบทรู้เรื่องนั้นแล้ว ล้าลือ เกิดความตื่นเต้น เข้าไปถามว่า ได้ทราบว่าเป็นจริงอย่างนั้นหรือ ขอรับ ๆ พระโสเรยยะตอบว่า ไซ้ผู้มีอายุ ๆ พวกชาวชนบทถามว่า พระคุณเจ้า ชื่อว่าเหตุแม่เห็นปานนี้ ย่อมมิได้เขาเล่าลือกันว่า บุตร ๒ คน บังเกิดในท้องของท่าน บุตร ๒ คน อาศัยท่านเกิด บรรดาบุตร ๒ ฝ่ายนั้น ท่านมีความรักในบุตรฝ่ายไหนมาก ๆ พระโสเรยยะตอบว่า มีความรักในบุตรฝ่ายที่อยู่ในท้องมาก ผู้มีอายุ ๆ พวกชนผู้มาแล้ว ๆ ก็ถามอย่างนั้นนั่นแหละอยู่เสมอ ๆ พระเถระพุดอยู่บ่อย ๆ ว่ามีความรักในบุตรฝ่ายที่อยู่ในท้องฝ่ายเดียวเท่านั้นมาก รำคาญใจอยู่ จึงนั่งอยู่ผู้เดียว ยืนอยู่ผู้เดียวเท่านั้น ๆ พระเถระนั้นเข้าถึงความเป็นผู้เดียวอย่างนี้ เริ่มตั้งความสิ้นไปและความเสื่อมไปในอรรถภาพ บรรลุพระอรหัตต์ พร้อมกับปฏิสัมภิทาทั้งหลายแล้ว ๆ ต่อมา พวกชนผู้มาแล้ว ๆ ถามท่านว่า พระคุณเจ้า ได้ทราบว่า เหตุซึ่งอย่างนี้ ได้มีแล้วหรือ ๆ พระโสเรยยะตอบว่า ไซ้ ผู้มีอายุ ๆ พวกชนถามว่า ท่านมีความรักในบุตรฝ่ายไหนมาก ๆ พระโสเรยยะ ตอบว่า จินชื่อว่าการรักในบุตรคนไหน ๆ ของเรา ไม่มี ๆ ภิภุทั้งหลายกราบทูลพระบรมศาสดาว่า พระโสเรยยะนี้พุดไม่จริง ในวันก่อน ๆ พุดว่า มีความรักในบุตรฝ่ายที่อยู่ในท้องมาก บัดนี้ พุดว่า เราไม่มีความรักในบุตรคนไหน ๆ ย่อมพยากรณ์พระอรหัตผล พระเจ้าข้า ๆ พระบรมศาสดาตรัสว่า ภิภุทั้งหลาย บุตรของเรา พยากรณ์อรหัตผลหามิได้ ตั้งแต่เวลาที่บุตรของเราเห็นมรรคทัสสนะ

ด้วยจิตที่ตั้งไว้ชอบแล้ว ความรักในบุตรคนไหนๆ ไม่เกิดแล้ว จิตที่เป็นไปใน
ภายในของสัตว์เหล่านี้เท่านั้น ย่อมให้สมบัติที่มารดาบิดาไม่อาจกระทำให้ได้
ดังนี้แล้ว จึงตรัสพระคาถานี้ ฯ
